

16

/

Idéer til bedre erhvervsuddannelser

fra eleverne

16 ideer til bedre erhvervsuddannelser

29. januar 2024

Efter idé fra EEO's hovedbestyrelse og kongres

Tekst af Lucas Nørregaard og Mads H. Behrendsen

Redigeret af Rasmus Volf og Martin F. Nielsen

Udgivet af Erhvervsskolernes ElevOrganisation,
Vibevej 31, 1. sal 2400 København NV
www.eeo.dk

ERHVERVSSKOLERNES
ELEVORGANISATION

Indhold:

0-1

Intro	04
Hovedidé: Forlængelse af grundforløb 1	07
Idé 1: Nye fag på grundforløbet	09

2-3

Idé 2: Løft fag på grundforløb 1	18
Idé 3: Mulighed for fagløft til C- eller B-niveau	19

4-6

Idé 4. Erhvervspraktisk områdefagligt projekt	21
Idé 5. Studietur og udlandstur på EUD	21
Idé 6: Styrket seksualundervisning	22

7-9

Idé 7: Sociale initiativer på tværs af stamklasser	24
Idé 8: En ordentlig overgang fra GF1 til GF2	24
Idé 9: Øget elevfrihed og elevdemokrati	25

10-13

Idé 10: Øget opdatering og sikring af maskinerne	28
Idé 11: Krav om opkvalificering af lærerne	28
Idé 12: Klasseloft	29
Idé 13: Lærebøger til eleverne	30

14-16

Idé 14: Uddannelsesvalg og vejledning	33
Idé 15: Udskift EMMA med EEA	33
Idé 16: Individuel vejledning og støtte	34

Intro

**Om forslaget fra
fra eleverne til
politikkerne**

Dette er første del af to store udspil omhandlende en grundlæggende omstrukturering og modernisering af erhvervsuddannelserne. I dette udspil tager vi udgangspunkt i Grundforløb 1. Udspillet omfatter de tekniske erhvervsuddannelser.

Erhvervsskolernes ElevOrganisation anbefaler derfor, at Grundforløb 1 nedlægges i dets nuværende form og etableres som en 1 årig introducerende, tværfaglig, praksis- og anvendelsesorienteret uddannelse, som forbereder eleverne til en erhvervsuddannelse.

Idéerne i dette udspil bygger på elevernes oplevelser, holdninger og meninger, integreret i et fælles udkast med henblik på en omfattende forandring af erhvervsuddannelserne i deres nuværende form. Holdningerne, der fremgår i udspillet, er blevet vedtaget ved afstemning på EEO's to årlige stormøder i form

af udtalelser, handlingsplan og EEO's principprogram, samt ved løbende dialoger og kontakt med elever og elevrådene på landets erhvervsuddannelser.

Med idéerne i udspillet fremhæver vi, hvad der er essentielt for at erhvervsuddannelserne kan lykkes med at blive attraktive og tidssvarende. Løsningen er altså ikke at oprette en ny ungdomsuddannelse i form af HPX. Løsningen er at give erhvervsskolerne det løft, der i så høj grad er brug for. Og det starter på Grundforløb 1.

Grundforløb 1 er nemlig det første sted, hvor elever, der enten kommer fra folkeskolen eller efterskolen, stifter bekendtskab med et håndværksmæssigt fag. Elever er altid sårbare i overgangene fra én uddannelse til en anden. Derfor skal vi sikre, at Grundforløbet understøtter elevernes behov. Derfor skal undervisningen forandres væsentligt, de sociale miljøer skal underbygges, de fysiske rammer skal være moderne og tiden på skolen skal udvides.

Erhvervs- uddannelserne skal lykkes med at blive attraktive og tidssvarende!

Det nye grundforløb i praksis

Grundforløbet skal indtage en tilgang, der er både projektorienteret og tværfaglig, samtidig med at den har et praksis- og anvendelsesorienteret formål. Med udgangspunkt i virkeligheden vil der blive lagt vægt på arbejdsprocesserne, samarbejdet og de muligheder, der knytter sig til opgaveløsningen. Tværfagligheden er, ligesom den projektorienterede tilgang, et centralt værktøj for elevernes muligheder for at udforske forskellige fagområder gennem deres uddannelse.

Dette skal sikre, at eleverne ikke blot opnår teoretisk viden, men også udvikler praktiske færdigheder og en holistisk forståelse af deres fagområde. Ved at fokusere på virkelige arbejdsprocesser, bliver undervisningen relevant og aktuel, hvilket motiverer eleverne og forbereder dem til at møde udfordringer i den virkelige verden.

Derudover skaber den tværfaglige tilgang et dynamisk læringsmiljø, hvor eleverne får mulighed for at se

sammenhængen mellem forskellige fag og anvende deres viden på tværs af discipliner. Dette styrker ikke kun deres faglige kompetencer, men fremmer også kreativ tænkning og problemløsningsevner.

Gennem projektorienteret og tværfaglig undervisning, åbnes døren for en bredere forståelse af, hvordan viden kan anvendes i praksis. Eleverne opfordres til at udforske, stille spørgsmål og skabe forbindelser på tværs af fagområder, hvilket ikke blot beriger deres uddannelsesoplevelse, men også ruste dem til en mangfoldig og skiftende arbejdsvirkelighed. Dermed bliver Grundforløb 1 en platform, hvor elevernes læring ikke blot er begrænset til klasseværelset, men udvider sig til den virkelige verden.

Hovedidé

**Forlængelse af
Grundforløb 1**

Hovedidé: Forlængelse af grundforløb 1

Grundforløb 1 udvides med 6 måneder, så den samlede længde af de to grundforløb ændres fra 1 år til 1.5 år.

- **GF1 forlænges med 6 måneder**
- **Forlængelsen af GF1 skal ikke kun bruges til mere teoretisk undervisning, men skal derimod give mulighed for andre tiltag anbefalet af EEO i dette udspil.**
- **GF2 skal bibeholdes i sin nuværende længde, men skal også forandres betydeligt i form.**

Hovedforløbet vil ikke blive diskuteret i dette udspil, men enkelte konsekvensrettelser vil være nødvendige, på baggrund af foreslåede ændringer af Grundforløbet.

Forlængelsen vil sikre tid og plads til de løsninger, som vi ønsker at implementere.

Denne forlængelse vil samtidig have en yderligere, efterspurgt effekt. Nemlig ældre og mere modne elever og lærlinge. Eleverne står ofte overfor udfordringer, hvor de føler, at deres seriøsitet ikke bliver tilstrækkeligt anerkendt, når de søger læreplads, grundet deres unge alder. Denne problematik opleves af elever, som starter på en EUD direkte fra 9. & 10. klasse og dermed primært befinder sig i aldersgruppen 16-17 årige.

Fordi Grundforløbet ikke giver elever den almene undervisning og viden, som ofte hænger sammen med

konceptet "modenhed", så ses disse unge mennesker nogle gange som mindreviddende og for unge til at kunne bidrage til en virksomhed. Derfor vil vi i løbet af forslaget nævne hvordan vi vil styrke elevernes holistiske forståelse af deres fag, deres almene dannelse og forståelse for verden.

Alt dette kan dog kun lade sig gøre, hvis vi udvider GF1 med 6 måneder. Eleverne er bekymrede for, at det vil føre til en forøgelse af den traditionelle stillesiddende skoledag, som de oplever som trættende og uinspirerende. Vores forslag er imidlertid designet til at bryde med den traditionelle model.

Idé 1

**Nye fag på
grundforløbet**

Udvidelse af de erhvervspraktiske fag

Erhvervsfagene udvides med 3 yderligere fag - Klimalære, Virksomheds- og privatøkonomi og Design og formgivning.

På nuværende tidspunkt skal alle elever på GF1 modtage følgende erhvervsfag (enkelte fagretninger kan have yderligere erhvervsfag):

- Arbejdspladskultur
- Lærepladssøgning
- Samfund og sundhed
- Arbejdsplanlægning og samarbejde
- Faglig dokumentation
- Faglig kommunikation

De tre nye erhvervsfag skal styrke elevernes evner og kompetencer indenfor meget samfundsrelaterede områder. Eleverne oplever udfordringer med at håndtere og strukturere deres privatøkonomi. Implementeringen af faget "Virksomheds- og privatøkonomi" vil bidrage til at styrke de unges økonomiske ansvarsfølelse. Fagene "Klimalære" og "Design og formgivning" vil bidrage til styrket innovationsevne, kreativitet og mulighed for faglig udfoldelse. Det vil betyde en styrket overgang til mere bæredygtige erhverv i Danmark samt samarbejde med de nye lærlinge.

Foreslåede (nye) fag på grundforløbet:

Arbejdspladskultur

Lærepladssøgning

Samfund og sundhed

Arbejdsplanlægning
og samarbejde

Faglig dokumentation

Faglig kommunikation

Klimalære

Virksomheds- og
privatøkonomi

Design og
formgivning

Idé 1: Nye fag på grundforløbet

Idé 1.1: Klimalære oprettes som obligatorisk fag

Faget fortsætter på Grundforløb 2. Erhvervsskoleeleverne er Danmarks grønne fremtid, det er de bare ikke klædt på til. Hvis vi skal gøre os nogen forhåbning om, at Danmark skal forblive et grønt foregangsland, så må vi sætte et større fokus på det i vores uddannelser. Vi foreslår derfor:

- At faget skal sikre elevernes viden, forståelse og ekspertise inden for bæredygtige processer.
- At faget skal tage udgangspunkt i netop de metoder, som ofte bruges i faget.
- FNs verdensmål skal indgå som en obligatorisk del af undervisningen.
- Undervisningen vil tage udgangspunkt i elevernes

håndværksmæssige faggruppe. Eksempelvis vil elever på "fødevarer, landbrug og oplevelser" lære om mekanismerne bag økologisk landbrug, hvordan man kan reducere vandforbruget og brugen af klimaskadelige stoffer. En elev på "Teknologi, byggeri og transport" vil få undervisning i CO₂e-regnskaber, klimavenlige materialer og bæredygtig strømproduktion.

- Eleverne vil løbende i faget afprøve bæredygtige løsninger i praksis.
- Faget "Klimalære" vil fortsætte på GF2.

Idé 1.2: Virksomheds- & privatøkonomi oprettes som obligatorisk fag

Erhvervsskoleeleverne er den elevgruppe med den største og dyreste gæld, samtidigt med at de skal ud og drive næste generation af små- og mellemstore virksomheder. Vi ønsker at hjælpe erhvervsskoleeleverne med at komme på den rette økonomiske vej. Vi foreslår derfor:

- At faget skal give eleverne et grundlæggende kendskab til virksomhedsøkonomi, så eleverne primært kender til ordforrådet og

meningen bag basale termer og koncepter i virksomhedsøkonomi.

- Ligesåvel skal faget give eleverne et øget kendskab til deres egen privatøkonomi. Faget skal ligeledes bidrage til elevernes almene dannelse og yderligere oplysning om at håndtere økonomiske midler.
- At faget skal give eleverne de basale færdigheder, man som

Idé 1: Nye fag på grundforløbet

privatperson har brug for at begå sig i samfundet, og den potentielle fremtid som selvstændig.

- Atfagetbygger som udgangspunkt på 'virksomhedsøkonomi' og 'økonomisk grundforløb', samt materiale fra Matematikcenterets projekt PØ lavet i samarbejde med EEO.
- At faget skal facilitere mulighederne for at blive iværksætter og etablere sig som selvstændig efter endt erhvervsuddannelse, således at de færdiguddannede har en solid platform for iværksætteri og selvstændighed.

Idé 1: Nye fag på grundforløbet

Idé 1.3: Design og formgivning

Eleverne på erhvervsuddannelserne skal lære at tænke kreativt. Med 'design og formgivning' skal eleverne opnå en forståelse for både konceptuel og praktisk anvendelse af designprincipper. Dette vil ikke kun styrke deres kreative tænkning, men også ruste dem til at møde udfordringerne i fremtidens erhvervsliv, hvor innovation og æstetisk bevidsthed er essentielt.

Faget fortsætter på Grundforløb 2

- Faget skal give eleverne redskaber og viden omkring design og formgivning, både fysisk og digitalt og kan tage inspiration fra faget Design C
- Faget skal give eleverne tryghed med den praktiske og håndværksmæssige del af innovation og nyskabelse.
- Faget skal undervise eleverne i dansk design- og kulturhistorie og kan tage inspiration fra eks. Idéhistorie B.
- Faget skal tage udgangspunkt i elevernes fagområde, sådan så undervisningen afspejler de reelle designopgaver, som de kan komme til at møde i løbet af, - og efter deres uddannelsesforløb.
- Faget "Design og formgivning" fortsætter på GF2 på et dybere detaljeret niveau.

To eksempler på hvad undervisningen i 'Design og formgivning' vil medføre til uddannelseskvaliteten

Møbelsnedker

Eleverne på møbelsnedkeruddannelsen undervises i design af møbler med afsæt i de danske møbelklassikere. Eleverne undervises også i optimal brug af materialer med fokus på både holdbarhed og æstetik

Ernæringsassistent

Eleverne på ernæringsassistentuddannelsen undervises i forståelsen om madens historie, sammensætning og udtryk. Gennem madens historie, og elevernes nu udvidede forståelse for traditioner, kulturer og kulinariske sammensætninger, skal ernæringsassistenterne tilrettelægge måltider, der opfylder ernæringsbehovene for forskellige individer og grupper.

Ernæringsassistenter, der i højere grad er mere selvtænkende, kreativt tænkende og forstår madens æstetik og udtryk, vil bidrage til at skabe appetitvækkende og tiltalende måltider. Dette vil medføre en høj kvalitet til både sundhedssektoren og institutionskøkkener.

Idé 2-3

**Løft af fag på
grundforløb 1**

Idé 2-3: Løft af fag på grundforløb 1

Den store forskel mellem niveauet på EUD og gymnasiet, bidrager til et uddannelsesmæssigt A- og B -hold, der giver betydelige udfordringer for EUD-elever at videreudanne sig.

Denne problematik bidrager markant til at erhvervsuddannelserne anses som mindre attraktive sammenlignet med eksempelvis STX.

Erfaringen med EUX har tydeligt vist, at der er en betydelig interesse for en erhvervspraktisk uddannelse, der integrerer gymnasiale og teoretiske elementer. Både elever, skoler og erhvervslivet har udtrykt stor tilfredshed med EUX-modellen

Men det skal også være muligt at læse videre med en EUD. Derfor er der et behov for at hæve de faglige

kompetencer i grundfagene.

Denne forbedring af elevernes kompetencer indenfor de grundfaglige fag, skal sikre en mere holistisk og almindannende uddannelse, som også giver eleverne kompetencer, som kan bruges til videreuddannelse i det private og som afhjælpning af metodelære og teoretisk undervisning på erhvervsfagene.

Obligatoriske grundfag på Grundforløb 1

Tidligere obligatorisk fagniveau:

Foreslået obligatorisk fagniveau:

Dansk E-niveau

Dansk C-niveau

Samfundsfag C-niveau

Matematik E-niveau

Matematik D-niveau

Engelsk D-niveau

Engelsk E-niveau

Fysik E-niveau

Fysik F-niveau

Teknologi E-niveau

Idé 2-3: Løft af fag på grundoforløb 1

Grundfagene løftes ét niveau. Dertil løftes dansk til C-niveau, samfundsfag tilføjes på C-niveau og teknologi tilføjes på E-niveau.

EEO foreslår et generelt ryk i grundfagenes niveau på erhvervsuddannelserne. Dette ville resultere i at eleverne bliver styrket i almen undervisning og dannelse. Dette ville betyde, at der ikke længere skulle undervises på F-niveau (udover valgfag).

Idé 2.1: Samfundsfag oprettes som grundfag på C-niveau

Samfundsfag oprettes som grundfag på C-niveau for at fortsætte den almene dannelse og demokratisk selvforståelse blandt eleverne.

69% af eleverne er konfronteret med en følelse af ikke at blive lyttet til, hvor deres stemme synes at have begrænset betydning (DUF Demokratianalysen 2023). Ydermere udtrykker eleverne en manglende tro på, at de demokratiske processer står på deres side, samt at den demokratiske selvtilid på erhvervsuddannelserne er den laveste af alle ungdomsuddannelser. Det er et stort svigt.

Hvis vi skal skabe den nye generation af demokratiske medborgere, må erhvervsuddannelserne ikke glemmes. Derfor er det grundlæggende nødvendigt, at eleverne modtager tilstrækkelig oplysning og undervisning om, hvordan det danske demokrati og folkestyre fungerer i praksis. Denne undervisning tjener som et uundværligt formål, der ikke blot involverer eleverne til aktiv deltagelse i demokratiske processer, men også muliggør en konstruktiv og meningsfuld bidragelse til samfundsudviklingen.

Idé 2.2: Teknologi oprettes som grundfag på E-niveau

Teknologi oprettes som grundfag på E-niveau for at styrke den entreprenante og innovative kendskab og ekspertise blandt eleverne.

Sammen med den udvidede undervisning i Klimalære, samt Virksomheds- og privatøkonomi, vil eleverne blive klædt godt på til at være en del af udviklingen af vores samfund.

Idé 2-3: Løft af fag på grundforløb 1

Idé 3: Mulighed for fagløft til C- eller B-niveau

Det skal være muligt at hæve to grundfag til C- eller B-niveau.

Dette skal være valgfrit og altså op til den enkelte elev selv at tilvælge. Det betyder i praksis, at uddannelsesinstitutionerne skal være i stand til at oprette valgfagsklasser til de interesserede elever.

Eleverne udtrykker ofte at uddannelsessystemet virker alt for "sort-hvid" og at valget af en håndværksbaseret ungdomsuddannelse ofte synes at lukke flere døre end at åbne dem.

Erhvervsuddannelserne skal i højere grad være et attraktivt tilbud for de elever, der ønsker at videreudanne sig efterfølgende. Erhvervsuddannelserne skal ikke nødvendigvis være ens uddannelsesmæssige endestation, det skal være springbrættet mod videre

personlig dannelse og muligheden for yderligere uddannelse.

Ungdommen er særdeles ambitiøse og har klare drømme for fremtiden. Det er utroligt vigtigt, at man anerkender disse drømme og understøtter deres store ambitioner. Når man skal vælge uddannelse ønsker man bestemt ikke at indskrænke sine muligheder.

At have muligheden for at hæve nogle af sine grundfag til C- eller B-niveau, vil gøre erhvervsuddannelserne til et attraktivt alternativ til de øvrige ungdomsuddannelser, fordi det skaber muligheder for efterfølgende videreuddannelse efter afsluttet erhvervsuddannelse.

Idé 4-6

**Undervisnings-
struktur**

Idé 4-6: Undervisningsstruktur

Idé 4. Erhvervspraktisk områdefagligt projekt

Eleverne skal i løbet af Grundforløb 1 afslutte et såkaldt "EOP". EOP'en fungerer på mange måder ligesom andre, selvvalgte studieområdeprojekter, som er kendt fra gymnasierne.

- EOP'en vil styrke den tværfaglige viden og arbejdsevne, ved at give eleverne erfaring med at sammenknytte viden fra forskellige fag og metoder,
- Idé 4.1: EOP'en skal tage udgangspunkt i en selvvalgt problemstilling og skal som udgangspunkt være en individuel opgave med vejledning fra undervisere.
- Idé 4.2: EOP'en skal laves som et tværfagligt projekt mellem et erhvervsfag og et grundfag.

- EOP'en skal fungere som et mindre, introducerende forløb, som forbereder eleverne til den større EAP (Erhvervspraktisk afsluttende projekt), samt de yderligere tværgående projekter på hovedforløbet.

EOP'en (Erhvervsrettet Områdefagligt Projekt) styrker elevernes kompetencer og evne til at integrere faglige perspektiver, samtidig med at den giver dem erfaring i akademisk formulering. Dette er særligt værdifuldt for elever, der ønsker at forfølge yderligere uddannelse, og vil medgive øgede egenskaber til at håndtere komplekse problemstillinger, som alle elever vil komme til at opleve på arbejdsmarkedet.

Idé 5. Studietur og udlandstur på EUD

Der indføres to obligatoriske studieture på EUD. Heraf én udenlandstur.

Modsat de gymnasiale uddannelser, så er der ikke en tradition for studieture på EUD. Dette skal ændres, da studieture har en stor undervisningsværdi og vil bidrage markant til det sociale miljø, som spiller en enorm rolle i valget af uddannelse for unge.

- Der skal afholdes én studietur på grundforløb 1, og én tur på et af hovedforløbene.
- Alle elever på en erhvervsuddannelse skal som minimum have én udenlandstur i løbet af deres uddannelse. Vi anbefaler at udlandsturen afholdes senere i uddannelsen på et af hovedforløbene.

Idé 4-6: Undervisningsstruktur

- Disse regler skal indskrives som en del af EUD-bekendtgørelsen, så disse bliver overholdt af skoler
- Studieturene skal følge samme fremgangsmåde i forhold til egenbetaling, som gymnasierne gør. Derfor skal der tilføres yderligere midler for at imødekomme dette behov.

Idé 6: Styrket seksualundervisning på GF1 og obligatorisk seksualundervisning på GF2

Seksualundervisning på Grundforløb 1 styrkes, og der indføres obligatorisk seksualundervisning på Grundforløb 2.

Folkeskolens seksualundervisning er ikke tilstrækkelig til f.eks. at oplyse om køn, seksualitet og særligt seksuel chikane og samtykke. Seksualundervisning er allerede et krav på GF1 og har været det længe. Til gengæld er den i praksis nærmest ikke eksisterende og det skal der laves om på.

EEO foreslår, at man styrker seksualundervisningen på GF1 og indfører det på GF2. Dette er ikke den klassiske seksualundervisning, som ses i folkeskolen, men derimod en seksualundervisning, der i langt højere grad skal tage afsæt i grænser og adfærd på arbejdspladsen. Dette for at klæde eleverne på til at indgå i

nye relationer på en god måde og lære at sætte grænser og give redskaber til at håndtere grænseoverskridende situationer.

- Der indføres obligatorisk seksualundervisning på GF2.
- Det skal være muligt for skolen at få en ekstern underviser eller en person med kompetencer indenfor seksualundervisning.

Idé 7-9

**Styrket sosialt miljø
på GF1/2**

Idé 7-9: Styrket socialt miljø på GF1/2

En styrkelse af de sociale miljøer er afgørende nødvendigt og kræver en målrettet indsats.

For skolen bør fungere som socialt samlingspunkt for eleverne. I øjeblikket er der et kritisk fravær af det sociale miljø på skolerne.

Det er nødvendigt at skabe fysiske

miljøer og gode rammer uden for værkstederne, hvor eleverne kan være sammen. Et levende, socialt miljø er samtidig afgørende for at lykkes med at tiltrække flere til erhvervsuddannelserne, for vi ved, at det sociale miljø er noget af det, de unge vægter højt, når de skal vælge ungdomsuddannelse.

Idé 7: Sociale initiativer på tværs af stamklasser

Der er et behov for at styrke det sociale fællesskab på tværs af stamklasser.

Mange elever starter i en stamklasse i GF1, vælger en retning i GF2 og kender ingen til få i deres nye klasser. Stærkere sociale initiativer i stamklasserne vil sikre bredere socialt kendskab på tværs af eleverne i stamklassen og øge trivslen.

- Undervisningsstedet, samt undervisere skal understøtte elevernes sociale trivsel gennem faste sociale arrangementer.

- Dette kunne være eksempelvis sportsdage, musik- og talentshows, loppemarkedsdag, filmaften på skolen, fredagscaféer osv.

- Der skal være tilstrækkelige inden- og udendørs arealer, som fremmer elevernes mulighed for fælles aktivitet.

- Skolen skal stille en aktivitetspulje til rådighed for elever og elevråd, således at der kan afholdes elev-drevne sociale arrangementer med understøttelse fra skolen.

Idé 8: En ordentlig overgang fra GF1 og introduktion af GF2

Overgangen fra Grundforløb 1 til Grundforløb 2 skal styrkes, således at man sikrer fastholdelsen af eleverne.

- Den første uge på GF2 skal som udgangspunkt bruges på

introduktion, med et mindre fokus på undervisning

- Ved opstarten på grundforløb 2, er det essentielt, at der afholdes et arrangement med

Idé 7-9: Styrket socialt miljø på GF1/2

fokus på socialt samvær og fællesskabsopbygning. Det opfordres til, at arrangementet strækker sig over en længere periode på to eller tre dage, der inkluderer minimum én overnatning.

- Vejledning og hjælp til elever skal intensiveres omkring starten på GF2, eksempelvis gennem tiltag såsom "God Start for Alle".

Overgangen fra GF1 til GF2 udgør et særligt kritisk punkt, hvor en del elever ender med at falde fra og afbryde deres uddannelse. Denne tendens skyldes i vid udstrækning den usikkerhed, der er forbundet med starten på GF2. Det er vigtigt at adressere og imødekomme denne usikkerhed for at styrke overgangen og dermed minimere frafaldsrisikoen. Det kræver en dedikeret og målrettet indsats for at støtte eleverne.

Idé 9: Øget elevfrihed og elevdemokrati

Erhvervsuddannelserne skal i større omfang fremme elevdemokratiet blandt eleverne.

Dette medfører, at elevrådsbekendtgørelsen skal revideres og opdateres således at forholdene for elevdemokratiet styrkes markant og dermed forbedrer elevernes muligheder igennem elevrådet.

En betydelig del af eleverne på erhvervsuddannelserne oplever, at de ikke har en reel indflydelse på deres egen undervisning. Dette udgør en særlig problematik, da øget elevfrihed og elevdemokrati ikke blot forbedrer undervisningskvaliteten, men også øger trivselen, både blandt elever og undervisere.

- Alle elever skal oplyses i deres lovmæssige ret til at stille op til og deltage i elevrådet.
- Undervisningsinstitutioner skal forbedre betingelserne for og

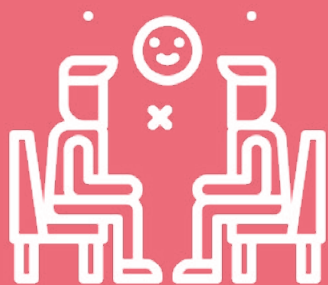
støtten til lokale elevråd på skolerne.

- Det skal sikres, at eleverne har kendskab til deres elevdemokratiske rettigheder. Dertil skal eleverne yderligere opfordres til deltagelse i den elevdemokratiske proces i form af elevråd og udvalg på skolerne.
- Det skal sikres at elevrådet er opmærksom på deres retmæssige deltagelse i skolens bestyrelse, som beskrevet i paragraf 4 af elevrådsbekendtgørelsen

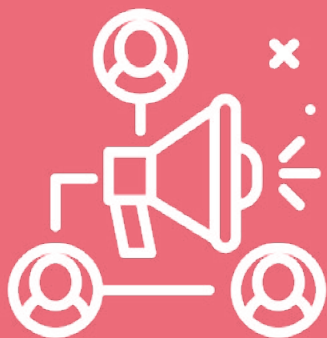
Uddannelsesinstitutioner skal sikre at minimum én underviser er forbundet med elevrådet, i en vejledende og understøttende rolle som kontaktperson for elevrådet

Større institutioner, som har mulighed for det, opfordres til at ansætte en elevrådsrådgiver til understøttelse af elevrådene på skolen.

Ideer der vil styrke det sociale miljø på erhvervs- uddannelserne:

Sociale initiativer på tværs af stamklasser

Øget elevfrihed og elevdemokrati

En ordentlig overgang fra GF1 og introduktion af GF2

Idé 10-13

**Forbedring af
rammerne**

Idé 10-13: Forbedring af rammerne

De fysiske rammer på erhvervsuddannelserne kræver betydelige forbedringer. Der indføres levetidskrav for visse maskiner, bedre kontrol og betydelig økonomisk støtte. Samtidig foreslås det at implementere regelmæssige opkvalificeringskurser for underviserne til korrekt anvendelse af udstyr og maskiner.

Idé 10: Øget opdatering og jævnlig sikring af maskinerne

Alt for ofte bliver elever på erhvervsskolerne undervist med alt for gamle maskiner, hvilket har en direkte indflydelse på undervisningskvaliteten. I værste fald kan gammelt udstyr medføre øget risici for skader og sikkerhedsmæssigt uforsvarlige situationer.

- Der skal oprettes krav til maksimal levetid på udvalgte maskiner, som kan udgøre en sikkerhedsmæssig risiko som følge af slid. Særligt roterende skærende maskiner og svejseudstyr.
- Der skal implementeres effektiv kontrol ude på skolerne, for at sikre, at undervisningslokaler, værksteder og maskiner opfylder

rimelige krav og ikke udgør en væsentlig sundhedsfare eller risiko for eleverne

- Der bør afsættes midler til rådighed, til at sikre, at skolerne har den økonomiske kapacitet til at imødekomme disse krav. Dette skal ske ved en styrkelse af taxametrene på baggrund af en national vurdering af, hvilke uddannelser, der har de største udgifter i denne forbindelse.
- Undervisere skal jævnligt tilbydes opkvalificerende kurser i korrekt brug af, - og undervisning i, relevant udstyr.

Idé 11: Krav om opkvalificering af lærerne

Lærernes pædagogiske og didaktiske evner skal styrkes. Det er afgørende for god og tidssvarende undervisning, at lærernes kompetencer vedligeholdes løbende. Derfor skal der udarbejdes krav om obligatorisk efteruddannelse årligt.

Dette vil sikre, at underviserne er opdaterede på de nyeste undervisningsmetoder og kan skabe et dynamisk læringsmiljø, der bedst muligt forbereder eleverne til fremtidens udfordringer

Idé 10-13: Forbedring af rammerne

- Alle undervisere skal, uanset om der er tale om en midlertidig ansættelse, påbegynde og have gennemført en erhvervspædagogisk læreruddannelse indenfor de første 2 år. Dette for at sikre at alle undervisere har de rette kompetencer, til gavn for eleverne.
- Der indføres et krav om, at underviserne årligt skal deltage i obligatorisk efteruddannelse for at vedligeholde og forbedre deres pædagogiske og didaktiske færdigheder.
- Der indføres et krav om, at underviserne mindst hvert tredje år skal deltage i et opkvalificerende kursus med formål at styrke deres faglige kompetencer.
- Der indføres mentorordninger, hvor erfarne undervisere støtter og vejleder nyansatte.

Idé 12: Klasseloft

Der indføres et klasseloft på både grundfagene og værkstedsfagene.

Formålet er at optimere læringsmiljøet. Klasseloftet skal sikre, at underviserne kan imødekomme elevernes individuelle behov, og sikre, at eleverne opnår den læring de skal.

Klasseloftet vil ligeledes medvirke til at maskiner og udstyr i højere grad er tilgængeligt for eleverne. Ved at mindske antallet af elever i værkstedsfagene, vil man opnå et mere dynamisk læringsmiljø, hvor eleverne har større mulighed for at anvende deres faglige viden i praksis.

- Der indføres et loft på maks. 25 elever pr. klasse for grundfagene.
- Der indføres et loft på maks. 16 elever pr. underviser i værkstedsfag.

Idé 10-13: Forbedring af rammerne

Idé 13: Lærebøger til eleverne

Alle elever tildeles i begyndelsen af Grundforløb 2 en lærebog omhandlende elevens valgte erhvervsuddannelse.

Lige nu er alt for meget viden centreret omkring artikler og hjemmesider på internettet. Kvaliteten for disse varierer betydeligt, hvilket medfører en direkte negativ indvirkning på undervisningen, da eleverne i mange tilfælde selv er overladt til at opsøge disse informationskilder.

Der er derfor et essentielt behov for en fast kilde til information, der er let tilgængeligt for eleven og udarbejdet af personer med et indgående kendskab til det individuelle håndværksfag.

- Der udarbejdes en faglig lærebog for hver erhvervsuddannelsesretning.

- Lærebogen indeholder essentiel grundviden såvel som al nødvendig information, der er relevant for uddannelsesforløbet.

- Indholdet i bogen skal beskrive, hvordan de forskellige teknikker og udførelser praktisk anvendes.

- Indholdet i bogen skal ligeledes forholde sig til og oplyse i teorien bag de praktiske udførelser og teknikker for det pågældende håndværksfag.

- Bogen skal agere som en pålidelig informationskilde, hvor man altid kan søge information om en given problematik - også når eleverne ikke opholder sig på skolen, og dermed ikke har mulighed for at henvende sig til en lærer.

Ideer der vil forbedre rammerne på erhvervsuddannelserne:

Øget opdatering og jævnlig sikring af maskinerne

Krav om opkvalificering af lærerne

Klasseloft

Lærebøger til eleverne

Idé 14-16

**Vejledning og
tryghed**

Idé 14-16: Vejledning og tryghed

Idé 14: Uddannelsesvalg og vejledning

Der indføres individuel vejledning, for eleverne på både Grundforløb 1 og 2.

På Grundforløb 1 drejer vejledningen sig om, hvilken erhvervsuddannelse man kunne være interesseret i at vælge efter afslutningen af Grundforløbet. Denne vejledning omfatter også mulighederne for videreuddannelse i forbindelse med valget af erhvervsuddannelsen.

På Grundforløb 2 drejer vejledningen sig om hjælp til at udvælge læreplads samt hjælp til at vælge den specifikke fagretning inden for den valgte erhvervsuddannelse, som kunne være passende for den enkelte elev.

Daelevernepåerhvervsuddannelserne kommer fra vidt forskellige baggrunde, er det af afgørende betydning at sikre, at ingen elever føler sig efterladt uden støtte i valget om sin fremtidige erhvervsuddannelse.

Dette kræver en tilgang, der tager højde for de individuelle behov, udfordringer og mål, som eleverne står over for. Ved at tilbyde individuel vejledning kan man bedre imødekomme de forskellige behov, der opstår på tværs af elevgrupperne, og derved sikre, at alle elever føler sig støttede og informerede i processen med at vælge en erhvervsuddannelse.

Idé 15: Udskift EMMA med EEA

EMMA kriterierne udskiftes med EEA (Egnet, Engageret og aktivt lærepladssøgende).

Paragraf 66c i lov om erhvervsuddannelser, EMMA-kriterierne (Egnet, Mobil geografisk, Mobil faglig, Aktivt lærepladssøgende) udgør en af de primære udfordringer og kilder til stress og usikkerhed for elever på erhvervsskolerne.

De skarpe krav medvirker til, at eleverne ofte oplever, at det er utrygt at vide, at de eventuelt kan blive tvunget til at flytte og ændre uddannelse, blot for at kunne

gennemføre en erhvervsuddannelse. Kravene medvirker ligeledes til, at elevernes opmærksomhed fjernes fra den faglige del af uddannelsen, og i stedet rettes mod at overholde EMMA-kriterierne, for blot at kunne få lov til at fortsætte på ens ønskede uddannelse. Der skal desuden laves et generelt løft af skoleoplæringen på erhvervsuddannelserne.

Idé 14-16: Vejledning og tryghed

Idé 16: Individuel vejledning og støtte i folkeskolen og på GF1

Et oplyst grundlag vedrørende valg af uddannelse vil betyde en stigning i antallet af elever på erhvervsuddannelser og yderligere medvirke til en forbedret trivsel på tværs af alle ungdomsuddannelser og en generel reduktion i frafald.

Derfor er det nødvendigt at sikre, at denne information formidles på en ordentlig måde i folkeskolen.

- Den individuelle vejledning i folkeskolen skal genindføres.
- Der skal indføres obligatorisk brobygning på folkeskolen, og alle elever skal møde både de gymnasiale og de erhvervsrettede

ungdomsuddannelser. Dette initiativ skal foregå sideløbende med Skills for udskoling.

- Eleverne på grundforløb 1 skal testes for tal- og ordblindhed.

Alle folkeskoleklasser i udskoling, bør få besøg af EEO's rollemøder fra Vejen Til En Erhvervsuddannelse - da dette medfører en betragtelig værdi for eleverne i folkeskolen, at høre fra andre elever, der er i gang med en erhvervsuddannelse.

16 ideer

1. Nye fag på grundforløbet
2. Løft af grundfag på grundforløb 1
3. Mulighed for fagløft til C- eller B-niveau
4. Erhvervspraktisk områdefagligt projekt (EOP)
5. Studietur og udlandstur på EUD
6. Styrket seksualundervisning
7. Sociale initiativer på tværs af stamklasser
8. En ordentlig overgang fra GF1 til GF2
9. Øget elevfrihed og elevdemokrati
10. Øget opdatering og sikring af maskinerne
11. Krav om opkvalificering af lærerne
12. Klasseloft
13. Lærebøger til eleverne
14. Uddannelsesvalg og vejledning
15. Udskift EMMA med EEA
16. Vejledning og støtte i folkeskolen og på GF1

Konklusion

Tiden kalder på mere moderne og attraktive erhvervsuddannelser for unge såvel som ældre. Erhvervsuddannelserne har brug for et overordentligt løft i både kvalitet og struktur.

De 16 idéer præsenteret i dette udspil, vil medføre at erhvervsuddannelserne vil opnå en særlig ungdomsuddannelses-status, der kan noget helt unikt og enestående. At kombinere det praktiske med det teoretiske igennem både Grundforløb 1 og 2 er, hvad der skal til for at skabe en attraktiv ungdomsuddannelse med aktive og engagerede elever.

Der er dermed et behov for en 1 årig introducerende, tværfaglig, praksis- og anvendelsesorienteret uddannelse, som forbereder eleverne til en erhvervsuddannelse.

Ideerne i dette udspil er elevernes direkte ønsker om at skabe en bedre erhvervsuddannelse for den næste generation af faglærte.

Eleverne og Erhvervsskolernes ElevOrganisation er opmærksomme på, at der er behov for nytænkning. Grundlæggende forandringer er afgørende for, at erhvervsuddannelserne for alvor bliver en attraktiv valgmulighed sammenlignet med de øvrige ungdomsuddannelser.

